

Lukáš Beňa, Oběh českých a uherských zlatých mincí mezi střední a západní Evropou v období let 1325–1420. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2016, 75 stran

posudek vedoucího práce

Zlaté mince představují specifický fenomén pozdně středověkého mincovnictví, jemuž byla dosud v české historiografii věnována poměrně malá pozornost. Lukáš Beňa v předložené bakalářské práci sleduje na základě rozboru nálezů mincí a s přihlédnutím k vydaným písemným pramenům oběh českých a uherských florénů na území Svaté říše římské v letech 1325–1420, tj. v prvním století ražby zlatých mincí ve střední Evropě, a pokouší se na základě komparace nálezové situace v Čechách a Itálii určit jejich úlohu v místním oběživu.

Autor projevoval od počátku o téma zájem a pravidelně se mnou konzultoval, což se pozitivně promítlo jak do struktury práce, tak do způsobu kladení výzkumných otázek. V úvodních kapitolách se autor poměrně podrobně zabývá metodami a charakteristikou hmotných a písemných pramenů. Těžiště práce představují kapitoly 5 a 6 zaměřené na analýzu celkem devíti nálezů z území dnešního Německa a na komparaci jejich skladby s nálezy v Čechách a Itálii. Za cenné považuji autorovo zjištění o diametrálním nepoměru ve výskytu českých a uherských florénů na území Čech, Itálie a Říše včetně pokusu o zdůvodnění. Jako pozitivum lze rovněž hodnotit fakt, že se autor neomezil jen na vlastní nálezy mincí, ale že se seznámil, byť většinou jen zprostředkovaně, také s písemnými prameny. Využil k tomu poměrně bohatou českou i cizojazyčnou odbornou literaturu.

K práci mám ovšem i několik kritických připomínek. Za chybu považuji fakt, že autor, snad z jakési bezradnosti, v závěru práce vypočítává na základě literatury činitele ovlivňující oběh zlatých mincí a opakuje jen to, co už zmínil ve čtvrté kapitole, místo toho, aby podal odpovědi na vytčené výzkumné otázky a shrnul poznatky, k nimž sám svým výzkumem dospěl. Navíc tento výčet není úplný, neboť nejsou vůbec zmíněny žoldnéřské platy vojsku, třebaže ve sledovaném období nešlo o marginální položku.

Další připomínka se vztahuje k charakteristice odborné literatury, jež je poněkud neústrojně umístěna do podkapitoly nazvané Srovnání výpovědi písemných a hmotných pramenů (s. 28–29), což svádí k pochybnostem, nakolik si je autor vědom rozdílu mezi pramenem a literaturou. Tuto pochybnost násobí i fakt, že autor umístil edici nejstarší pražské městské knihy Liber vetustissimus, s níž pracoval, jak do seznamu použitých pramenů (s. 65), tak do seznamu literatury (s. 67).

Postrádám rovněž byt' jen stručné zdůvodnění, zda a nakolik zvolené období 1325–1420 představuje z hlediska zvoleného tématu uzavřený celek. Za zamyšlení také stojí, zda by nebylo vhodné rozdělit nálezy v rámci sledovaného období podle doby ukrytí, neboť tak by výrazněji vynikla jejich koncentrace v Říši do druhé poloviny 14. století.

Navzdory uvedeným výtkám považuji práci Lukáše Beni za přínosný vhled do málo frekventované problematiky finančních poměrů pozdního středověku, v níž autor prokázal, že se dokáže kriticky vymezit k odborné literatuře a že na požadované základní úrovni zvládá kvantifikaci a interpretaci historických pramenů. Proto ji doporučuji hodnotit v pásmu *výborně – velmi dobře* v závislosti na kvalitě obhajoby.

V Praze 31. 5. 2016

PhDr. Roman Zaoral